

Tjörns kommun

Rektor vid Skärhamns skola

lars-eric.pettersson@tjorn.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Skärhamns skola
i Tjörn

Tillsyn av Skärhamns skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Tjörn under våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Skärhamns skola besöktes av Skolinspektionen den 23 maj 2012.

Helhetsbedömning

Elevernas kunskapsresultat följs inte upp och utvärderas inte i ett systematiskt kvalitetsarbete på skolnivå i Skärhamns skola. Lärarna planerar, följer upp och utvärderar kunskapsresultaten på individ- och gruppnivå, men rektor gör inga sammanställningar, uppföljningar och analyser av kunskapsresultaten på skolnivå. Av skolans dokumentation framgår inte att skolan har någon planering för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad.

Skolinspektionen bedömer att insatserna i värdegrundsarbetet följs upp och utvärderas systematiskt. Dock måste skolan tydligare beskriva åtgärder som avser fritidshemmen i den årliga planen mot kränkande behandling. Inför tillsynen skickade Skolinspektionen ut enkäter till elever, föräldrar och personal. Enkäterna riktade sig till elever i årskurs 5 och handlade om elevernas skolsituation. Enkäterna visar bland annat att eleverna är trygga vid sin skola och att ett främjande och förebyggande värdegrundsarbete är en del av vardagen. Vid tillsynen framkom inget annat än att skolmiljön vid Skärhamns skola är trygg och att det råder studiero på skolan.

Trots att skolan ger eleverna förutsättningar att nå goda resultat pekar Skolinspektionen i denna tillsyn på några områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Skärhamns skola i Tjörn måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Tjörns kommun att senast den 1 oktober 2012 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Utformningen av inflytandet anges inte i planeringen av verksamheten och skolan har inte en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med grundläggande värden och inflytande.

I detta ingår att:

- Utformningen av inflytandet anges i planeringen av verksamheten och skolan har en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad (1 kap. 10 §, 4 kap. 14 § första stycket skollagen, Lgr 11 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande).

Trygghet och studiero

Det finns inte för varje verksamhet en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

I detta ingår att:

- Det finns för varje verksamhet en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp (6 kap. 8 § skollagen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

- Rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4 och 5 §§ skollagen).

Personalkompetens

Några lärare vid skolenheten saknar utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med personalkompetens.

I detta ingår att:

- För undervisningen används lärare som har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver (2 kap. 13 § skollagen, 2 kap. 3 § 1985 års skollag och 33 § i lagen om införande av skollagen. För lärare anställda vid skolan innan den 30 juli 2011 ska enligt övergångsbestämmelserna i införandelagen bestämmelsen om behörighet i 1985 års lag tillämpas).

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande

Bedömning:

Utformningen av inflytandet anges inte i planeringen av verksamheten och skolan har inte en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad

Motivering:

Enligt skollagen och läroplanen ska elever ges inflytande över utbildningen. Utformningen av inflytandet ska anges i planeringen av verksamheten och skolan ska ha en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad. Rektor har ett ansvar för att utveckla skolans arbetsformer så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

Av skolans dokumentation framgår inte att skolan har någon planering för att ge eleverna ett ökat inflytande utifrån ålder och mognad. I samtal med rektor bekräftas detta.

Av utredningen framgår att det i skolans planering av verksamheten saknas en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa denna brist.

Författning:

1 kap. 10 §, 4 kap. 14 § första stycket skollagen, Lgr 11 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Det finns inte för varje verksamhet en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering:

Enligt skollagen ska det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Varje år ska det upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att

påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skärhamns skola har upprättat en likabehandlingsplan som avser förskoleklassen, årskurserna 1–5 och fritidshemmet. Planen innehåller en beskrivning av skolans vision samt hur det förebyggande och åtgärdande arbetet ska vara organiserat. Det som beskrivs i planen är återkommande och kontinuerliga aktiviteter i verksamheterna. I planen redovisas dock inte vilka åtgärder som avses påbörjade och genomföras under året, utgående från de olika verksamheternas exempelvis grundskolans respektive fritidshemmets specifika behov.

Utredningen visar att Skärhamns skola saknar en årlig plan mot kränkande behandling som uppfyller författningarnas krav då den inte anger vilka åtgärder som ska vidtas inom varje särskild verksamhet. Därmed utgår inte planen från de olika verksamheterna inom skolenheten. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

6 kap. 8 § skollagen

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning:**

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

Enligt skollagen ska varje skolenhet systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Rektor ansvarar för att kvalitetsarbetet vid enheten genomförs. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen för utbildningen uppfylls. Vidare ska det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras.

Vid samtal med rektor och personal framkommer att lärarna planerar och genomför utbildningen på klass- och gruppnivå, men att kunskapsresultaten inte sammanställs på skolnivå. Enligt rektor efterfrågas inte sådana sammanställningar från huvudmannen. Av de arbetsplaner som lärarna upprättar framgår syftet med undervisningen, det centrala innehållet och bedömningar. Uppföljningar görs på individ- och gruppnivå, dock görs inga uppföljningar och utvärderingar på skolnivå. Lärarna gör sammanställningar över kunskapsresultaten inför utvecklingssamtalen och skriftliga omdömen ges strax före utvecklingssamtalen i samtliga ämnen. Lärarna samarbetar kring rättning och bedöm-

ning av nationella ämnesprov och sammanställningar av resultaten lämnas till rektor.

Efter läsårsavslutningen samlas rektor och personal till utvärdering av läsåret, dock görs ingen systematisk uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten vid dessa tillfällen enligt rektor och intervjuade lärare.

Utredningen visar att rektorn inte tar ansvar för skolans resultat, att det inte bedrivs ett systematiskt dokumenterat kvalitetsarbete vid skolenheten och att det inte finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och rektor föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

4 kap. 4 och § skollagen

Bedömningsområde: Personalkompetens**Bedömning:**

Några lärare vid skolenheten saknar utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Motivering:

Enligt skollagen ska lärare med en utbildning avsedd för den undervisning de bedriver användas.

Vid en genomgång av skolans tjänstefördelning och framgår att några lärare på Skärhamns skola undervisar i ämnen där de inte är behöriga. I samtal med rektor framkommer att det på skolan finns ämnesbehöriga lärare att tillgå i tillräcklig omfattning för att tillgodose kravet på lärarnas behörighet. Ämnesbehörigheten har dock inte prioriterats i tjänstefördelningen, enligt rektor.

Exempel härpå är en grundskollärare med utbildning i SV/SO 1–7 som är tjänstefördelad som klasslärare i årskurs 4 med undervisning även i matematik och NO-ämnen samt en grundskollärare med utbildning i MA/NO 1–7 som är tjänstefördelad som klasslärare i årskurs 4 med undervisning även i svenska och SO-ämnen.

Utredningen visar att lärarkompetensen vid skolenheten inte används utifrån lärarnas utbildning. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

2 kap. 13 § skollagen, 2 kap. 3 § 1985 års skollag och 33 § i lagen om införande av skollagen. För lärare anställda vid skolan innan den 30 juli 2011 ska enligt övergångsbestämmelserna i införandelagen bestämmelsen om behörighet i 1985 års lag tillämpas

Bakgrund

Måluppfyllelse

År 2011 nådde högst 65 procent av eleverna i årskurs tre kravnivån i samtliga delprov i de nationella ämnesproven i matematik medan högst 73 procent av eleverna nådde kravnivån i svenska. I årskurs fem nådde högst 85 procent av eleverna kravnivån i samtliga delprov i engelska, 93 procent i matematik och 93 procent i svenska år 2010. Enligt Skolverkets officiella statistik hade eleverna i årskurs fem något bättre resultat än riksgenomsnittet på de nationella ämnesproven år 2010 (från och med innevarande läsår 2011/12 finns det nationella kunskapskrav för årskurserna 3, 6 och 9). Skolan redovisar inga resultat i övriga ämnen 2011.

Av skolans egna och Skolinspektionens enkäter samt intervjuer framgår att eleverna vid skolan känner sig trygga och att skolan bedriver ett aktivt värdegrundarbete som utvärderas varje läsår. Vid Skolinspektionens tillsynsbesök råder en god stämning på skolan mellan elever, lärare och personal.

Beskrivning av Skärhamns skola

Skärhamns skolas 235 elever är fördelade på förskoleklass och tio åldershomogena klasser i grundskolans årskurser 1–5. Skolledningen består av rektor. I skolans elevhälsa ingår – förutom rektor – kurator, skolsköterska, speciallärare och specialpedagog. Skolan har tillgång till skolpsykolog.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsrådet Mats Löwing och juristen Susanna Åhgren.

På Skolinspektionens vägnar

Magnus Haglund
Enhetschef

Gerhard Eriksson
Undervisningsråd/föredragande

Skolinspektionen

Beslut

2012-06-21

9 (11)

Dnr 43-2012:969

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).